

روزنامه فرهنگ و هنر

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگوی صبا با دکتر پژمان دادخواه

کیوریتور نمایشگاه عکس «زاستار»

نقش هنرمند در جهان کنونی

بسیار با اهمیت است

این نمایشگاه باشد.

در انتخاب عکس‌ها، بیش‌تر زیبایی‌شناسی سوژه مد نظر بود یا نور و کادربندی و نگاه هنرمند؟

به نظرم در عرصه هنر نگاه، اندیشه و تفکر خیلی اهمیت دارد. هنرمند فقط تکنیک‌ها و فنون را بلد نیست، بلکه با تکیه بر اصول فنی و شناخت مواد و مصالح سعی دارد اندیشه و دغدغه‌هایش را به بهترین شکل به نمایش بگذارد. اساساً آن چه باعث غنای یک اثر هنری می‌شود، نگاه و اندیشه هنرمند است. در غیر این صورت ما با یکسری آثار تکراری مواجه‌ایم که فقط به لحاظ تکنیک در اوج هستند اما هیچ نقطه متمایز یا دغدغه‌گایی ندارند. در این پروژه فرهنگی، هنری سعی داشتم از هنرمندانی دعوت بکنم که به نوعی صاحب‌سبک هستند و هر کدام نگاه خاص خود را دارند. در این نمایشگاه به هیچ‌وجه کار مشابه یا تکراری وجود ندارد و می‌توانم بگویم در واقع شاهد ۱۰ نگاه از ۱۰ هنرمند معاصر ایرانی هستیم.

آیا آثار عکاسی ما با کیفیت هنری عکاسان جهان قابل مقایسه است یا هنوز از استانداردهای جهانی دوریم؟

این بحث خیلی گسترده و مهم است و می‌توان ساعت‌ها در این خصوص صحبت کرد اما به عنوان یک فرد دانشگاهی می‌توانم به چند مورد مهم اشاره بکنم. یکی از مسائل حائز اهمیت در این زمینه که منجر به رشد کیفی آثار می‌شود، ترجمه و نشر کتب و مقالات متعدد است. همچنین مقطع تحصیلات تکمیلی در حوزه عکاسی و مطالعات نظری هنر، انتشار مجلات تخصصی و علمی پژوهشی، وجود نهادهای هنری و گالری‌های متعدد، دسترسی به آثار عکاسان و هنرمندان جهان همه و همه توانسته‌اند به ارتقای هنر عکاسی نسبت به گذشته کمک کنند. خوشبختانه امروز منابع غنی زیادی در اختیار دانشجویان و هنرجویان است و طبیعتاً همین امر منجر به پرورش هنرمندانی می‌شود که نگاه و اندیشه دارند و آثاری متمایز و منحصر به فرد خلق می‌کنند. باید به این نکته اشاره بکنم که امروزه بسیاری از عکاسان ایرانی در مقیاس جهانی شناخته شده و در مجامع هنری معتبر حضور داشته و جوایز و دستاوردهای ارزشمندی را کسب کرده‌اند که در نهایت سبب افتخار ایران عزیزمان هستند.

عکاسی و طبیعت مرتب‌بند بوده. چطور شد سراغ اهالی سینما رفتید و چرا فقط به حضور همین چند نفر اکتفا کردید؟

در خصوص هنرمندان حوزه سینما این نکته را بگویم که این هنرمندان عزیز در زمینه عکاسی نیز فعال بوده‌اند و اتفاقاً سوابق درخشانی دارند و نمایشگاه‌های موفقی برگزار کرده‌اند. قطعاً هنرمندان زیادی در این حوزه مشغول به فعالیتند و دارای آثار ارزشمندی هستند و در رویدادهای بعدی با همین موضوع از آنها نیز دعوت می‌کنم. باید بگویم رویداد حاضر، یک رویداد ادامه‌دار است و قطعاً این مسیر را ادامه خواهیم داد و در حال برنامه‌ریزی برای رویداد بعدی هستیم.

چرا از میان انبوه سوژه‌هایی که برای عکاسی وجود دارند، سراغ طبیعت رفتید؟

یکی از دغدغه‌های امروز بشر در دنیا، بحث محیط‌زیست است. با توجه به سلطه انسان بر طبیعت و تخریب طبیعت به عنوان مهم‌ترین بستر و رکن زندگی - مشکلات زیادی زیست بشر را تهدید و معضلات جبران‌ناپذیری ایجاد کرده است. طی دهه‌های اخیر توجه به این مساله پررنگ‌تر شده و کنشگران اجتماعی و فرهنگی، نظریه‌پردازان، منتقدان و هنرمندان به شکل‌های مختلفی در این زمینه مشغول به فعالیت هستند و تلاش دارند به آگاه‌سازی انسان‌ها، توسعه اخلاق زیست‌محیطی و در نهایت ارتقای رابطه انسان‌ها با طبیعت دست بیابند. یکی از بسترهای مهمی که امروزه در زندگی فردی و اجتماعی ما انسان‌ها نقش بی‌بدیلی دارد، هنر و ادبیات است. در واقع هنرمند با زبان و بیان هنرمندانه و تاثیرگذار خود سعی دارد آسیب‌ها، چالش‌ها، ضعف‌ها، معضلات و حتی نکات مثبت و ال‌ا را به نمایش در آورده و از طریق این مسیر بر مخاطبان تاثیر بگذارد. به نظرم نقش هنرمند در جهان کنونی بسیار با اهمیت است و رشته‌های هنری مختلف تاثیرات عمیق خود را در مقاطع تاریخی بر مخاطب داشته‌اند. در بیانیه نمایشگاه بر چند نکته تاکید داشته‌ام که به نظرم می‌تواند به روشن‌تر شدن بحث کمک بکند: بازتاب پدیده‌های طبیعی، ارتقای رابطه ما با طبیعت، ستایش طبیعت، بازنگری رابطه فرهنگ و طبیعت، زمینه‌سازی نگرش جدید نسبت به طبیعت و بیان آموزه‌های اخلاق زیست‌محیطی از جمله مواردی است که به نوعی می‌تواند وجه اشتراک این آثار و سنگ بنای

احمد رضا حجازی زاده - نمایشگاه گروهی عکس «زاستار» که در گالری ثالث برپا شد آثار عکاسی هنرمندانی نظیر مهر داد افسری، افشین شاهرودی، محمدرضا شریف‌زاده، کیارنگ علیایی، محمود کلاری، رضا کیانیان، مهدی مقیم‌نژاد، سروش میلانی‌زاده، مهدی وثوق‌نیا و زنده یاد عباس کیارستمی روی دیوار رفت. نمایشگاه «زاستار» به همت دکتر «پژمان دادخواه» در مقام کیوریتور برگزار شد. او دارای مدرک دکترای تخصصی فلسفه هنر است و همچنین به عنوان استادیار علوم نظری هنر، هنرمند، نویسنده، پژوهشگر و مدیر هنری فعالیت دارد. خبرنگار صبا به بهانه برگزاری این نمایشگاه گروهی عکس، با دکتر پژمان دادخواه، گفت‌وگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

ایده‌ی اولیه برگزاری نمایشگاه «زاستار»، چه زمانی و چگونه شکل گرفت؟

همیشه ارتباط طبیعت و هنر برایم جذاب و با اهمیت بود. وقتی به تحولات هنر در گذر تاریخ نگاه می‌کردم، همواره بخش زیادی از آثار هنری را در ارتباط و پیوند وسیع و وثیق با طبیعت می‌دیدم. از طرفی آثار هنری بازتاب مضامین مربوط به طبیعت است و از طرفی دیگر، مواد و مصالح شکل‌دهنده این آثار برآمده از طبیعت است. پس همواره این ارتباط از دوران باستان تا عصر حاضر وجود داشته است اما امروزه به واسطه بحران‌های زیست‌محیطی، هنرمندان زیادی در جهان به این امر مهم پرداخته و سعی کرده‌اند با خلق آثار هنری در راستای مسائل زیست‌محیطی و طبیعت، نقش مهمی در عرصه اجتماعی و فرهنگی ایفا بکنند. بنابراین با توجه به این که هنر همواره امری مهم و تاثیرگذار بوده و نقش مهمی در کیفیت زیست اجتماعی ما انسان‌ها ایفا می‌کند، سعی کردم نمایشگاهی با موضوع ارتباط طبیعت و هنر برگزار بکنم، چون همیشه بر این باورم که هنر سرگرمی و تفریح نیست و می‌تواند اهداف جدی و سازنده‌ای داشته باشد و بر انسان‌ها تاثیرات عمیقی بگذارد.

میان هنرمندان این نمایشگاه، نام برخی سینماگران مطرح مثل رضا کیانیان، عباس کیارستمی و محمود کلاری به چشم می‌خورد که البته انتخاب هوشمندانه آنها کاملاً با مقوله

کارگردان: بابک خواجه‌پاشا
تهیه‌کننده: سید محمد حسین میری
نویسنده: امیرابیلی، داود گنجوی

Light Blue

مهران احمدی، مهران غفوریان، سارا حاتمی، مرتضی میری تیلر، علی اکبر اصلوا، کاظم هوسر آزاد، روح‌الله زمینی، سامان مجکوبه